

Opvs Theologicvm

In Tres Tomos Distribvtvm, In quo praecipua totius Theologiae capita accurate pertractantur ... Adiecto ad finem Tertij Tomi Indice rerum notabilium

Qui totam primam partem D. Thomæ, ac multa alia continet, quorum Indicem sequens pagina dabit

Mauro, Silvestro

Romae, 1687

Q. 73. Vtrum potestas diuina quoslibet prædestinandi, faciendo, vt mereantur beatitudinem, vel reprobandi, permittendo, vt illam demereantur, fundetur in scientia media.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84111](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84111)

mereatur, & posse pro libito non solum quemlibet destinare ad æterna supplicia, si peccet, sed etiam permittere peccata, per quæ mereatur æterna supplicia.

8. Ad 1. nego maiorem. Actus formaliter liberi creaturis sunt etiam liberi Deo, ita ut si sint honesti, Deus habeat potestatem faciendi, ut illos faciamus, vel permittendi, ut non faciamus; si sint inhonesti, & peccaminosi, habeat potestatem permittendi, ut illos faciamus, vel faciendi, ut ab illis liberè, & meritorie abstinemus, ut explicabitur infra quæstione 86. in qua agitur de concordia libertatis creaturæ cum diuina providentia, & prædestinatione.

9. Ad 2. distinguo antecedens: auxilia indifferentia sunt frustrabilia singula, concedo; sunt frustrabilia secundum totam collectionem, nego. Liberum arbitrium potest frustrari singula auxilia indifferentia, at non potest frustrari omnia collectiue. Ratio est, quia liberum arbitrium potest quidem resistere singulis auxiliis indifferentibus, utpotè habentibus finitam virtutem motiuam ad consensum; at non potest resistere diuinæ Omnipotentia: ut potenti mouere, & disponere liberum arbitrium ad consensum infinitis modis, & infinitis auxiliis maioribus, ac potenti superare omnes difficultates, propter quas de facto liberum arbitrium non consentit huic auxilio; sed si liberum arbitrium posset frustrari omnia omnino auxilia, posset resistere diuinæ omnipotentia: ut potenti mouere infinitis modis, & per infinita auxilia maiora, & maiora; ergo &c.

10. Quæritur, utrum hæc impossibilitas resistendi diuinæ omnipotentia: ut potenti mouere per infinita auxilia maiora, & maiora, sit impossibilitas metaphysica vel solum moralis?

11. Dicendum contra aliquos, quod est impossibilitas metaphysica, ac non solum moralis. Probatur primò, nam allata loca Scripturæ, & Patrum significant impossibilitatem metaphysicam, & non solum moralem. Secundo probatur: nam est impossibile metaphysicè, ut Deus non habeat perfectum dominium creaturarum rationalium; sed si Deus non posset creaturas rationales mouere ad quoslibet actus liberos, non haberet perfectum dominium creaturarum rationalium; ergo &c.

12. Dices: liberum arbitrium potest resistere singulis auxiliis indifferentibus; ergo etiam omnibus.

13. Respondeo, nego consequentiam. Ex doctrina communi Theologorum non valet: possumus moraliter vitare singula peccata venialia; ergo possumus moraliter vitare omnia venialia collectiue. Rursus non valet: possumus moraliter frustrari singula auxilia; ergo possumus moraliter frustrari omnia collectiue; ergo neque valet: possumus metaphysicè resistere singulis auxiliis indifferentibus; ergo possumus metaphysicè resistere omnibus collectiue. Ratio est, quia ex eo, quod possumus resistere diuinæ omnipotentia: ut mouenti per hoc auxilium finitæ virtutis, non sequitur,

quod possumus resistere diuinæ omnipotentia: ut potenti mouere per auxilia plura, & plura, & virtutis syncategorematicè infinitæ, hoc est maioris, & maioris; ergo &c.

QVAESTIO LXXIII.

Utum potestas diuina quoslibet prædestinandi, faciendo, ut mereantur beatitudinem, vel reprobandi, permittendo, ut illam demereantur, fundetur in scientia media?

1. Videtur non sufficienter fundari in scientia media. Deus enim potest per scientiam mediam videre aliquod liberum arbitrium fore ita durum, ut restitutum esset omnibus auxiliis indifferentibus; ergo stante hac scientia media, Deus non posset hoc liberum arbitrium prædestinare, faciendo, ut liberè mereretur beatitudinem.

2. Respondeo cum omnibus auctoribus Societatis, potentiam Dei ad quoslibet pro libito prædestinandos, faciendo, ut mereantur beatitudinem, vel reprobandos, permittendo, ut peccando finaliter, beatitudinem demereantur, sufficienter fundari in scientia media.

3. Probatur primò, & explicatur. Deus per scientiam mediam videt se in thesauris suæ omnipotentia: habere infinitas series vocationum, & auxiliorum indifferentium ad hoc, ut liberum arbitrium illis præuentum liberè obseruet præcepta, vel liberè transgrediatur præcepta, quæ si dederit Petro e. g. liberè obseruabit præcepta, perseuerabit finaliter in gratia, & merebitur vitam æternam; & habere alias infinitas series, quas si dederit, Petrus liberè transgrediatur præcepta, perseuerabit finaliter in peccato mortali, & merebitur æterna supplicia; sed potest pro libito Petro dare hanc, vel illam seriem auxiliorum, & vocationum; ergo potest pro libito quemlibet vel prædestinare ad vitam æternam, faciendo, ut illam mereatur, vel destinare ad æterna supplicia, permittendo, ut finaliter peccet, & mereatur æterna supplicia.

4. Probatur secundò: nam Augustinus diuinam potestatem mouendi cor hominis prout voluerit, reducit ad potestatem mouendi cor hominis vocatione, quam scit esse congruam, vel incongruam; sed potestas mouendi cor hominis vocatione, quam Deus scit esse congruam, vel incongruam, fundatur in scientia media; ergo &c. Probatur maior, afferendo aliqua ex innumeris testimonijs Augustini. Lib. 1. ad Simplicianum, cap. 30. dicit: *Esti multos vocat, eorum tamen miseretur, quos ita vocat, quomodo eis vocari aptum est, ut sequantur. Et clarissimè paulò post: Nullius Deus frustra miseretur; cuius autem miseretur, sic eum vocat, quomodo scit congruere, ut vocantem non respuat. Et inferius loquens de Elau. Cum ergo alius sic, alius au-*

tem

tem sic moueatur ad fidem, eademque res sæpe alio modo dicta non moueat, aliumque moueat, alium non moueat, quis audeat dicere defuisse Deo modum vocandi, quo etiam Esau ad eam fidem mentem applicaret, voluntatemque coniungeret, in qua Iacob iustificatus est? Ac deinde: Cum Deus deserit, non sic vocando, quomodo ad fidem moueri potest, quis eum etiam dicat modum, quo ei persuaderetur, ut crederet, omnipotentem defuisse? ergo.

5. Ad argumentum in contrarium, nego antecedens. Iam enim dictum est questione 72. num. 10. repugnare metaphysicè, ut aliquod liberum arbitrium videatur restitutum omnibus auxiliis indifferentibus maioribus, & maioribus in infinitum: siquidem eo ipso esset restitutum virtuti motiue syncategorematicè infinitæ.

QVAESTIO LXXIV.

Verum detur aliqua causa, vel ratio, quare Deus quosdam prædestinet, quosdam reprobet?

S. Th. q. 23. a. 5.

1. **V**idetur non dari, primò quia prædestinationis, & reprobationis identificantur cum diuina essentia; sed diuina essentia non habet causam; ergo &c.

2. Secundò videtur, quod non possit, nec debeat afferri alia ratio, cur Deus aliquos prædestinet, alios reprobet, nisi, quia sic voluit, iuxta illud Apostoli ad Rom. 9. *Cuius vult miseretur, & quem vult indurat.*

3. Respondeo quæstionem posse agitari in pluribus sensibus. Primus sensus est, utrum prædestinatio, & reprobatio, in quantum importat volitionem necessariam identificatam cum diuina essentia, habeant aliquam causam. In hoc sensu certum est diuinam prædestinationem, & reprobationem non solum non habere causam, sed etiam non habere ullam rationem distinctam à se, sed esse omnino à se, sicut diuina essentia est omnino à se. Ideò Sanctus Thomas 1. parte quæstione 23. art. 5. dicit: *Non est assignare causam diuine voluntatis ex parte actus volendi.* Et paulò post: *Nullus fuit ita insane mentis, qui dixerit merita esse causam diuine prædestinationis ex parte actus prædestinantis.*

4. Secundus sensus quæstionis est, utrum detur aliqua causa, vel ratio diuinæ prædestinationis, in quantum importat complementum, & applicationem extrinsecam. In hoc etiam sensu videtur certum, quod si ut multi dicunt, complementum extrinsecum diuinæ prædestinationis, & reprobationis est aliquod ens positium, & temporale verè existens in rerum natura, illud complementum propriè causatur à Deo illud in tempore producente: si verò hoc complementum est pura veritas obiectiua æterna, & aliquod ens abusuam, à Deo causatur

solum improprie, & abusuè, ac supertranscendentaliter, ut explicatum est quæstione 38. numero 47.

5. Tertius sensus quæstionis est, utrum detur, & possit à nobis assignari aliqua ratio motiua, & finalis, quæ moueat Deum ad hoc, ut quosdam velit prædestinare, quosdam reprobare.

6. Dicendum cum Sancto Thoma 1. parte quæst. 23. art. 5. ad 3. & in Commentario cap. 9. Epist. ad Rom. lect. 4. quod si quærat in genere, quare Deus quosdam prædestinet, quosdam reprobet, ex ipsa bonitate diuina delumi potest ratio prædestinationis aliorum, & reprobationis aliorum. Probatur, & explicatur. Diuina bonitas dicitur esse adæquata ratio finalis mouens Deum ad volendum facere omnia quæ facit, in quantum omnia facit, ut manifestet suam bonitatem, & suas perfectiones, & præsertim misericordiam, & iustitiam: sed diuina misericordia maximè manifestatur per hoc, quod aliqui consequantur æternam beatitudinem, diuina iustitia manifestatur per hoc, quod peccatores in æternum puniantur; ergo ratio, quare Deus quosdam prædestinet, quosdam reprobet est, ut in prædestinatis manifestet misericordiam, in reprobis iustitiam. Hanc rationem, ut explicat Sanctus Thomas loco citato, affert Apostolus ad Rom. 9. dicens. *Volens Deus ostendere iram, idest vindictam iustitiæ, & notam facere potentiam suam, sustinuit, idest permisit, in multa patientia vasa iræ apta in interitum, ut ostenderet diuitias gloriæ suæ in vasa misericordiæ, quæ parauit in gloriam; & 2. ad Tim. 2. In magna domo non solum sunt vasa aurea, & argentea, sed etiam lignea, & fictilia, & quedam quidem in honorem, quedam in contumeliam.*

7. Si verò quærat, quare Deus specialiter hos prædestinet, illos autem reprobet: dicendum, quod non potest assignari alia ratio, quam hæc, quod Deus sic voluit, iuxta illud Apostoli ad Rom. 9. *Cuius vult miseretur, & quem vult indurat; & paulò post: O homo tu quis es, qui respondeas Deo? numquid dicit figmentum ei, qui se fixit, quid me fecisti sic? an non habet potestatem figulus luti ex eadem massa facere aliud quidem vas in honorem, aliud verò in contumeliam?* Ideò Augustinus tract. 26. in Ioannem dicit. *Quare hunc trahat, illum non trahat, noli velle dyndicare, si non vis errare.* Explicatur. Quia figulus facit vasa in vsum domus, domus autem indiget non solum vasis factis ad honorem, hoc est ad nobilia ministeria, putà ut ponantur in mensa domini, sed etiam vasis factis in contumeliam, hoc est ad vilia, & fordida ministeria, ideò ex fine, figuli debet afferri ratio, quare ex eadem massa luti faciat aliqua vasa in honorem, aliqua in contumeliam. At si quærat, quare ex hac parte massæ faciat vas in honorem, ex alia parte faciat vas in contumeliam, non potest assignari alia ratio, quam quia figulus sic voluit. Sed Deus creaturas rationales condidit ad finem manifestandi suam misericordiam, & iustitiam; ad hunc autem finem aliqui debent esse vasa in honore;